

معجزات و مناقب اهل بیت علیهم السلام

از

«الرَّبْعُونَ حَدِيثًا»

www.ketab.ir

مؤلف:

علامه حاج شیخ محمدتقی شیخ شوشتری رحمته الله علیه

مترجم:

سیدعلی محمد موسوی جزایری

سرشناسه: شوشتری، محمدتقی، ۱۲۸۱ - ۱۳۷۴.
 عنوان قرارداد: الاربعون حدیثا. فارسی. برگزیده
 عنوان و نام پدیدآور: معجزات و مناقب اهل بیت علیهم السلام از «الاربعون حدیثا» / مولف
 محمدتقی شیخ شوشتری؛ مترجم سیدعلی محمد موسوی جزایری؛ ویراستار ابوالفضل طریقه دار.
 مشخصات نشر: مشهد: نور معرفت، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹-۶۸-۶۸۹-۵۶۸۹-۹۶۴-۹۷۸، ۴۰/۰۰۰ تومان.
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۸۷] - ۱۹۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴
 موضوع: Hadith (Shiites) -- Texts -- ۲۰th century
 موضوع: اربعینات -- قرن ۱۴
 موضوع: Arab'inat -- ۲۰th century *
 موضوع: چهارده معصوم -- معجزات
 موضوع: Fourteen Innocents of Shiite -- Miracles*
 موضوع: چهارده معصوم -- فضایل
 موضوع: Fourteen Innocents of Shiite -- Virtues*
 شناسه افزوده: موسوی جزایری، علی محمد، مترجم
 رده بندی کنگره: ۱۳۶/۹ BP
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۵۳۳۶
 وضعیت رکورد: فیبا

نام کتاب: معجزات و مناقب اهل بیت علیهم السلام از «الاربعون حدیثا»

مولف: علامه حاج شیخ محمدتقی شیخ شوشتری

مترجم: سید علی محمد موسوی جزایری

ویراستار: ابوالفضل طریقه دار

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۰

تعداد صفحات: ۱۹۲ صفحه

قطع: رقعی

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۴۰/۰۰۰ تومان

نام چاپخانه: موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

شابک: ۹-۶۸-۶۸۹-۵۶۸۹-۹۶۴-۹۷۸

آدرس ناشر: مشهد مقدس، چهارراه شهدا، خیابان آیت الله بهجت ۲، مجتمع گنجینه
 کتاب، طبقه ۲ - پلاک ۷۰۴.

ایمیل: Ra.hamidinejad@gmail.com

همراه: ۰۹۱۵۳۰۰۷۳۳۵

فهرست مطالب

- مقدمه مؤلف ۱۱
مقدمه مترجم ۲۱
سخن ناشر ۲۳

بخش اول: معجزات اهل بیت علیهم السلام

حدیث اول

- پیش‌گویی امیرالمؤمنین علیه السلام در مورد خلفای عباسی ۲۷
اشاره به قیام هلاکو علیه عباسیان ۲۸
اشاره به انتصام ملک سیدبن طاووس به نقابت ۲۸
نتیجه حدیث ۲۹

حدیث دوم

- پیش‌گویی انقراض دولت عباسیان و اتفاقات دیگر ۳۰
بیان سیدبن طاووس در ادامه‌ی حدیث ۳۱
انطباق فرازی از حدیث بر سیدبن طاووس ۳۲
نمونه‌هایی از اوصاف ملکوتی سیدبن طاووس ۳۳
سیدبن طاووس مصداق بارز حدیث ۳۸
ولی عهدی امام رضا علیه السلام از سوی مأمون ۴۰
نتیجه ۴۱

حدیث سوم

- پیش‌گویی امیرالمؤمنین علیه السلام از بنای شهر حله‌ی (سیفیه) ۴۱

- ۴۲..... بنای شهر حله توسط سيف الدوله
- ۴۳..... علمای نامدار شیعه حله
- ۴۴..... کرامات سيد بن طاووس

حدیث چهارم

- ۴۶..... پیش گویی امیرالمؤمنین علیه السلام از برخی علانم الظهور
- ۴۸..... فرازی از حدیث اشاره به خواجه نصیرالدین طوسی
- ۴۹..... فرازی از حدیث، اشاره به بزرگان اهل حله
- ۵۰..... جریان نیرنگ علقمی با مستعصم عباسی
- ۵۱..... داستان يوم الطموح
- ۵۴..... نقل کلام مجلسی راجع به حدیث
- ۵۴..... کاوش درباره‌ی راوی حدیث
- ۵۶..... نتیجه

حدیث پنجم

- ۵۶..... پیش گویی درباره ترک های مغول
- ۵۷..... گفتار ابن ابی الحدید راجع به این پیش گویی
- ۵۸..... یورش تاتار به شهرهای اسلامی
- ۶۲..... ویژگی های قوم تاتار
- ۶۳..... قلمرو حکومت خوارزمشاهیان
- ۶۵..... پیش گویی امیرالمؤمنین علیه السلام از قیام صاحب زنج
- ۶۶..... سرگذشت و جنایت های صاحب زنج
- ۶۸..... بررسی ماجرای قتل صاحب زنج
- ۷۲..... بررسی معنای «أَنَا كَاتِبُ الدُّنْيَا...»
- ۷۳..... برون و درون زمین در اختیار امیرالمؤمنین علیه السلام

حدیث ششم

- ۷۴..... پیش‌گویی امیرالمؤمنین علیه السلام از غرق شدن بصره
- ۷۵..... گفتار ابن ابی‌الحدید در شرح کلام امام علیه السلام
- ۷۵..... توضیح مطلب
- ۷۶..... داستان مرد گوش‌کنده در جنگ جمل

حدیث هفتم

- ۷۷..... خبر دادن از نواب اربعه‌ی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف
- ۷۸..... گفتار نعمانی راجع به حدیث
- ۷۹..... مطالبی درباره‌ی سفیران چهارگانه
- ۸۱..... نتیجه
- ۸۲..... آخرین توقیع حضرت علیه السلام

حدیث هشتم

- ۸۳..... خبر دادن از کشف تزریق آمپول

حدیث نهم

- ۸۴..... پیش‌گویی امام صادق علیه السلام در مورد خلفای عباسی و دیگران
- ۸۸..... پاسخ به یک شبهه
- ۹۱..... خبر دادن امام صادق علیه السلام از توطئه منصور
- ۹۲..... بی‌آمد تشیع جعفر بن محمد بن اشعث (راوی حدیث)

حدیث دهم

- ۹۴..... پیش‌گویی امام کاظم علیه السلام از بروز اختلاف میان امین و مأمون
- ۹۵..... پیش‌گویی امام کاظم علیه السلام در مورد مأمون
- ۱۰۰..... پیش‌گویی امیرالمؤمنین علیه السلام در مورد معتضد عباسی

بخش دوم: مناقب اهل بیت علیهم السلام

حدیث یازدهم

دوستی امیرالمؤمنین علیه السلام نشانه‌ی ایمان و دشمنی اش نشانه‌ی نفاق ۱۰۵

دوستی و ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام نشانه‌ی حلال زادگی ۱۰۶

حدیث دوازدهم

جریان مباحله رسول خدا صلی الله علیه و آله با نصاری نجران ۱۰۸

مباحله‌ی اصحاب حسین علیه السلام ۱۱۱

مباحله صفوانی با قاضی موصل ۱۱۴

مباحله حاج شیخ جعفر شوشتری با افراد بی دین و گناهکار ۱۱۵

حدیث سیزدهم

نزول سوره‌ی «هل أتى» در شان امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۱۶

حدیث چهاردهم

بازگشتن خورشید برای امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۱۷

بررسی رویداد ردّ شمس برای امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۱۸

داستانی عجیب در همین زمینه ۱۱۹

پاسخ به یک تشکیک ۱۲۰

حدیث پانزدهم

حدیث ولایت و داستان غدیرخم ۱۲۱

نقل حدیث از سه طریق دیگر ۱۲۲

سوگند دادن امیرالمؤمنین علیه السلام مردم را درباره‌ی غدیرخم ۱۲۳

ماجرای انکار حرث بن نعمان و هلاکت او ۱۲۴

سروده‌ها درباره‌ی غدیرخم ۱۲۵

پاسخ به یک شبهه ۱۲۷

مقدمه مؤلف

بررسی حدیث «من حفظ أربعين حديثاً...»

ستایش خدای را که پروردگار جهانیان است و درود بر رسولان و پیامبران او؛ آنان که سیم و زری از خود برجای نهادند، و فقط احادیثی درباره‌ی دین (برای مردم) به ارث گذاشتند. خصوصاً برخاتم ایشان که به رسالت برانگیخته شد هنگامی که چهل سال داشت، و برجانشینان آن حضرت ﷺ که نگهبانان شرع مبین‌اند؛ به ویژه قائم ایشان که با گذشت ایام و سالیان، آثار پیری در چهره‌ی زیبا و نورانی‌اش بروز نکند و زمانی که ظهور نماید در صورت انسانی چهل ساله رخ بنماید و نیروی هر مردی از شیعیانش را به قدر نیرو و توان چهل نفر گرداند.

و بعد، همانا حدیث «حفظ چهل حدیث» از روایاتی است که موافق و مخالف آن را نقل کرده‌اند؛ از جمله معاذ بن جبل، انس بن مالک و عبدالله بن عباس آن را از پیامبر خدا ﷺ روایت نموده‌اند. هم چنین محمد بن مسلم، حنان بن سدير، اسماعیل بن فضل و اسماعیل بن مسلم از امام صادق (ع) و موسی بن ابراهیم مروزی از امام کاظم (ع) و عامر بن سلیمان طائی و احمد بن عبدالله شیبانی و داود بن سلیمان ملقب به فرا، یا غازی از

امام رضا (علیه السلام)^۱.

خاصه و عامه در این باره کتاب تألیف نموده‌اند و بعضی از اصحاب، در نام کتاب خود لفظ «اربعین» را یک یا دو بار تکرار کرده‌اند؛ مانند کتاب «الأربعین عن الأربعین فی فضائل امیر المؤمنین» (چهل حدیث از چهل راوی در فضائل امیر المؤمنین (علیه السلام)) تألیف حافظ ابوسعید محمد بن احمد بن حسین نیشابوری، جد ابوالفتح رازی صاحب تفسیر معروف، و کتاب «الأربعین عن الأربعین» نوشته‌ی یوسف بن حاتم شامی، و کتاب «الأربعین عن الأربعین عن الأربعین» نوشته‌ی منتجب الدین علی بن عبدالله بن حسن بن حسین بن بابویه مؤلف کتاب «الفهرست» که مکمل کتاب فهرست شیخ طوسی است، و مجلسی در بحار الأنوار آن را از جمله مدارک کتاب خود آورده است.

در معنای «حفظ» که در حدیث آمده اختلاف شده است که آیا مقصود حفظ گفتاری است یا عملی. در معنای «حدیث» هم که در روایت آمده نیز اختلاف شده که آیا مراد مطلق حدیث است یا احادیث مخصوصی، هم چنان که در لفظ «حدیث» نیز اختلاف شده است. اینک به بررسی این موارد می‌پردازیم.

چهل وصیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) به امیر المؤمنین (علیه السلام)

شیخ صدوق در «خصال» در پایان احادیث عنوان «من حفظ» از دقاق...

از سکونی از جعفر بن محمد از پدران بزرگوارش از حسین علیه السلام نقل کرده که فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله به امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام وصیت نمود؛ و از جمله ی وصیت هایش این بود که به او فرمود: یا علی هر که از امتم چهل حدیث برای رضای خدای عزوجل و پاداش سرای آخرت حفظ کند خداوند در روز قیامت او را با پیامبران و صدیقین و شهدا و صالحان محشور می فرماید و اینان نیکورفیکانی هستند. علی علیه السلام عرض کرد: یا رسول الله! مرا خبرده این حدیث ها چه باشند؟ فرمود: این که ایمان بیاوری به خدای یگانه که شریک و همتا ندارد و او را بپرستی و جزا و نپرستی. نماز را با وضوی کامل در وقت های خودش بخوانی و تأخیر نیندازی، زیرا بدون جهت نماز را به تأخیر انداختن موجب خشم خدای عزوجل است. زکات را بپرداز و ماه رمضان را روزه بگیری. اگر ثروتی داری و توانایی رفتن به مکه را داری حج خانه خدا را انجام دهی. پدر و مادر خود را ناراضی نکنی، مال یتیم را از راه ستم نخوری، ربا نخوری، خمر و نوشیدنی های مست کننده ننوشی، زنا و لواط نکنی، در راه سخن چینی میان مردم قدم برنداری، به خدا، سوگند دروغ یاد نکنی، سرقت نکنی، بر روی هیچ کس از خویش و بیگانه گواهی دروغ ندهی، حق را از هر که برای تو آورد کوچک باشد یا بزرگ بپذیری، به هیچ ستمگری - هر چند فامیل نزدیک تو باشد - اعتماد نکنی، به هوای نفس عمل ننمایی، زن پاکدامن را تهمت نزنی، ربا نکنی که کمترین ربا شرک به خدای عزوجل است. به شخص کوتاه نگویی ای کوتاه و به بلند قامت نگویی ای بلند قد با هدف عیب جویی از او، هیچ یک از

خلق خدا را استهزا نکنی، در بلا و مصیبت شکیبیا باشی، نعمت های خدا را که به تو ارزانی داشته سپاس گزار باشی، از عقوبت خدا به واسطه ی گناهی که مرتکب شده ای ایمن نباشی، از رحمت خداوند نومید نگردی، از گناهانت به درگاه خدا توبه کنی، زیرا توبه کننده از گناه مانند کسی است که گناهی نکرده است. با استغفار اصرار بر گناه نورزی که مانند استهزاکننده به خدا و آیات خدا و پیامبران خدا خواهی بود، و بدانی آنچه به تومی رسد خطا پذیر نبوده و آنچه به تو نرسیده رسیدنی نبوده است. از پی کارهایی که رضای مخلوق در آن باشد ولی خشم خدای را برانگیزد نیروی دنیا را بر آخرت مقدم نداری، که دنیا گذرا و آخرت پایدار است. از آنچه در توان داری نسبت به برادرانت بخل نورزی. نهانی تو بمانند ظاهر است و ظاهر تو زیبا و باطن زشت نباشد، اگر چنین باشی از منافقان خواهی بود. دروغ نگویی و با دروغ گویان نیامیزی، و هرگاه حتی بشنوی دشمنانک نگردی، و تاملی توانی خود و خانواده و فرزندان و همسایگانت را ادب کنی، و آنچه را می دانی به کار بندی و با هیچ یک از خلق خدا جز به حق رفتار نکنی و نسبت به خویش و بیگانه سهل و آسان باشی. ستمگر و کینه توز نباشی، ذکر سبحان الله و لا اله الا الله بسیار بگویی و فراوان دعا کنی، به یاد مرگ و بعد از مرگ از قیامت و بهشت و دوزخ بسیار باشی. قرآن زیاد بخوانی و به آنچه در آن است عمل کنی. نیکوکاری و احترام به مرد و زن مؤمن را غنیمت بشماری و بنگری هر آنچه برای خودت نمی پسندی درباره ی هیچ یک از مؤمنین انجام مده. از انجام کار نیک خسته و دلتنگ نباشی. سربار

کسی نباشی. هرگاه به کسی نعمتی دادی بر او منت ننهی. دنیا نزد تو زندان باشد تا خداوند بهشتی را (خروجی را) برای تو فراهم کند.

این چهل حدیث است که هر کس از امت من بر آن‌ها پایدار باشد و آن‌ها را از من نگهداری کند به حکم رحمت خدا داخل بهشت می‌شود و بعد از پیامبران و اوصیای پیامبران از بهترین و محبوب‌ترین مردم نزد خداست، و خداوند او را در روز قیامت با پیغمبران و صدیقان و شهیدان و شایستگان محشور خواهد فرمود و اینان خوب رفیقانی هستند.^۱

مورد این خبر چنان که ملاحظه می‌کنی عمل نمودن به این خصلت‌های چهل‌گانه است. با خویشتن داری از کارهای زشت آن‌ها و مواظبت و پای بندی بر امور نیکو و پستندگی آن‌ها.

نقل روایات «من حفظ...»

خبر احمد بن عامر طائی و احمد بن عبدالله هروی و داود بن سلیمان که در «عیون اخبار الرضا» از امام رضا علیه السلام از پدران بزرگوارش از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نقل شده چنین است: هر کس برای امت چهل حدیث که از آن‌ها بهره‌مند شوند نگهداری کند خداوند او را در روز قیامت دانشمند محشور فرماید.^۲

هم چنین خبر موسی بن ابراهیم که در «ثواب الأعمال» از امام کاظم علیه السلام از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت شده چنین است: هر کس برای امت چهل حدیث راجع

۱. همان، ج ۲، ص ۵۴۳، ح ۱۹.

۲. صدوق، عیون الأخبار علیه السلام، ج ۲، ص ۳۸، ح ۹۹.

به امر دینشان که بدان محتاج باشند حفظ کند خداوند او را در روز قیامت فقیه عالم برانگیزاند.^۱

خبر حنان بن سدید که در «خصال» از امام صادق علیه السلام روایت شده این گونه است: کسی که چهل حدیث از احادیث ما درباره‌ی حلال و حرام نگهداری کند خداوند او را در روز قیامت فقیه دانشمند زنده گرداند.^۲

و خبر محمد بن مسلم که در «امالی» از امام صادق علیه السلام نقل گردیده از این قرار است: هر کس از شیعیان ما چهل حدیث حفظ کند خدای عزوجل او را در روز قیامت دانشمند فقیه برانگیزاند و او را عذاب نکند.^۳

توضیح راجع به روایات مذکور
این چهار حدیث ظهور دارند در یاد دادن چهل حدیث به مردم درباره‌ی دینشان؛ اگرچه به صورت گردآوری در کتابی باشند. میان این چهار حدیث و حدیث اول منافاتی نیست، زیرا مقتضای روایت اول آن است که هر کس چهل حدیث حفظ کند یعنی به چهل خصلت که در آن روایت بیان شده عمل کند و آن‌ها را به کار بندد خدای تعالی او را با پیامبران محشور گرداند. مقتضای آن چهار حدیث هم آن است که هر کس چهل حدیث نگهداری کند؛ یعنی به مردم یاد دهد و بیاموزد، خدای تعالی او را فقیه دانشمند زنده

۱. صدوق، ثواب الأعمال، ص ۱۳۴.

۲. همو، الخصال، ج ۲، ص ۵۴۲، ح ۱۸.

۳. همو، الامالی، ص ۳۰۶، ح ۱۳.

گرداند، و هر کدام از دو معنا در مورد خودش صحیح است.

هم چنان که حدیثی که عامه از رسول خدا ﷺ نقل کرده اند: بنا بر آنچه که از کتاب ابوالفتح محمد بن ابی الفوارس حافظ نقل شده با این تعبیر: «هر کس چهل حدیث از من برای امتم نگهداری کند من شفیع او (در روز قیامت) خواهم بود»^۱، نیز با آن احادیث تعارضی ندارد، چه حدیث را بر اطلاقش باقی بگذاریم یا آن را مقید کنیم به مضمون روایتی که احمد بن حنبل از محمد بن ادريس شافعی نقل کرده که از او شنید می گفت: مقصود حفظ چهل حدیث در مناقب امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و اهل بیت او علیهم السلام است.

احمد بن حنبل می گوید: به خاطر خطور کرد که از کجا و بر چه اساس شافعی گفته: مراد چهل حدیث در مناقب اهل بیت است تا این که رسول خدا ﷺ را در خواب دیدم که می فرمود: تو در گفتار محمد بن ادريس شافعی که از قول من نقل کرده: «هر کس از امتم چهل حدیث در فضائل اهل بیتم حفظ کند من شفیع او به روز قیامت خواهم بود»، تردید می کنی آیا نمی دانی که فضائل اهل بیت بی شمار است.^۲ چنان که وجه آن پوشیده نیست، پس هر کس درباره ی مطلق حلال و حرام حفظ کند چنان که در آن اخبار آمده بود دانشمند محشور می شود و هر کس درباره ی مناقب اهل بیت علیهم السلام حفظ کند رسول خدا ﷺ شفیع او خواهد بود، همان طور که

۱. ابی الفوارس، الاربعین.

۲. به نقل از دارالسلام، ج ۲، ص ۳۵، اعیان الشیعه، ج ۳، ص ۲۹۴.

در آن خبر آمده، بنابراین هر که تعمیم دهد صواب نموده، و هر که تخصیص دهد درست انجام داده و برای هر کدام ثواب و پاداشی است. ابونعیم حافظ از علمای عامه که از اجداد مجلسی رحمته الله است کتاب چهل حدیثی در خصوص اخبار حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف دارد.

اما خبری که با این عبارت نقل شده: «من کتب أربعین حدیثاً» به جای «من حفظ أربعین حدیثاً» که از طریق عامه روایت شده و آن را ذهبی از بوری بن فضل هرمزی از پیامبر صلی الله علیه و آله نقل کرده که فرمود: «هر که چهل حدیث بنویسد ثواب شهیدانی که در عبادان و عسقلان کشته شده‌اند به او عطا می‌شود» ذهبی گفته که آن مجعول است و آن را همان راوی یا محمد بن مضر انماطی که فقط او روایت را از وی نقل کرده جعل کرده است.^۱

تقسیم احادیث کتاب

از آن جا که خبر امام کاظم علیه السلام بدین تعبیر است: «چهل حدیث از چیزهایی که در امر دینشان بدان نیازمندند»^۲ و این معنا عام است و شامل همه اموری می‌شود که با دین ارتباط داشته در آن مدخلیت دارند، لذا ما کتاب «اربعین» خود را چهار قسمت کرده‌ایم: قسمت اول درباره‌ی معجزات و کرامات اهل بیت علیهم السلام، قسمت دوم، در خصوص مناقب و فضائل آن بزرگواران است. قسمت سوم درباره‌ی زشتی‌ها و ردائیل دشمنان ایشان، و

۱. میزان الاعتدال، ج ۱، ص ۳۵۶.

۲. ثواب الأعمال، ص ۱۳۴.

چهارم راجع به حلال و حرام و مسائل و احکام ایشان.^۱
 و خدا ما را کافی و نیکو و کیلی است، و هر که را بخواهد به راه راست
 هدایت می فرماید.

www.ketab.ir

۱. گفتنی است کتاب حاضر با نام «معجزات و مناقب اهل بیت علیهم السلام» فقط شامل دو قسمت اول است. دو قسمت دیگران شاء الله در فرصت های بعدی چاپ خواهد شد. (مترجم).